

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 18 (1973), No. 5, 298--300

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137674>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1973

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

působení v nynější Socialistické společnosti pro vědu, kulturu a politiku, kde pro Lidovou universitu založil katedru matematiky a kde dodnes působí jako oblíbený lektor.

Téměř čtyřicetiletá práce v JČSMF byla na loňském sjezdu oceněna udělením titulu zasloužilý člen JČSMF. Z celé řady funkcí v Jednotě měl nejlepší výsledky tam, kde mohl uplatnit své pedagogické a organizační vlastnosti. Proto je také velmi často zván k pohostinským přednáškám v pobočkách Jednoty a v živé paměti jsou cykly přednášek a společenské večery pražských matematiků, které organizoval v Klubu školství a kultury.

Výchově se uplatňuje všude, i tam, kde sám hledá odpočinek i zábavu. Jako jeden z předních pražských šachistů před druhou světovou válkou

se po sjednocení tělovýchovy podílel na založení a vedení šachového oddílu na matematicko-fyzikální fakultě UK. I když tento oddíl byl převeden pod hlavičku TJ Slavia Vysoké školy, prof. Havlíček rád vzpomíná na řadu předních našich šachových reprezentantů, kteří byli členy oddílu pod jeho vedením. Sám stále závodně hraje a svým zájmem, vůlí a snahou o co nejlepší výsledek je příkladem pro mladší spoluhráče, ať už nastupuje za ligové družstvo či družstvo „starých pánů“.

Budiž mi zde dovoleno, abych jménem jeho spolupracovníků a dlouhé řady vděčných žáků popřál jubilantovi hodně pevné zdraví, klid a dobrou pohodu do další práce, kterou má tak rád.

Vladimír Mahel

Matematika pro fyzika není nástrojem, který mu umožňuje kvantitativně popsat libovolný

jev, ale je hlavním zdrojem představ a principů, na jejichž základě se rodí nové teorie.

pobočky za rok 1972 a vzpomenu 60. výročí vzniku pobočky.

I. VĚCI ORGANIZAČNÍ

Pobočka měla k 31. 12. 1971 358 evidovaných členů a k 31. 12. 1972 379 evidovaných členů a kromě toho 7 členů, které vede ústředí a nejsou evidováni u nás.

Asi 2/3 z počtu členů pobočky tvoří členové mladší než 40 let. V pobočce je 6 členů s dobou členství delší než 50 let.

Členové pobočky jsou z těchto pracovišť:

z kateder matematiky	155
z kateder fyziky	97
z vědeckých pracovišť a výzkumných ústavů	44
ze škol 2. cyklu	61
ze ZDŠ	9
posluchači z vysokých škol	13

Na všech pracovištích, kde jsou aspoň dva členové, tj. na 35 pracovištích o 309 členech, máme důvěrníky.

Při pobočce pracují tři skupiny:

— fyzikální vědecká skupina (předseda dr. E.

ZPRÁVA O ČINNOSTI POBOČKY JČSMF V BRNĚ ZA ROK 1972

Dne 28. 3. 1973 se konala výroční plenární členská schůze, na níž byla hodnocena činnost

SCHMIDT) o 67 členech, — fyzikální pedagogická skupina (předseda doc. I. ŠANTAVÝ) o 55 členech, — matematická pedagogická skupina (předseda dr. J. MALÁČ) o 72 členech. Matematická vědecká skupina se neutvořila. Matematickou olympiádu v kraji, tj. v obvodu poboček v Brně, Gottwaldově a Jihlavě, řídí odb. as. PETR BENDA, fyzikální olympiádu v kraji doc. LUBOMÍR VAŠEK z pobočky v Gottwaldově.

Pobočka vydává Informace (v intervalu asi 3 měsíců) se zprávami za poslední čtvrtletí a s informacemi na další čtvrtletí. Vydávání naráží na finanční potíže.

V ÚV JČSMF jsou z naší pobočky tři členové: KOŠTÁL, LUKEŠ a ŠANTAVÝ.

Pobočka t.č. vydává Sborník, věnovaný konferenci o přípravě a dalším vzdělávání učitelů a profesorů fyziky, která proběhla v době 5.—7. září 1972 v Brně.

Na vydání publikace Šedesát let pobočky JČSMF v Brně pracuje předseda pobočky.

Výbor pobočky uspořádal dotazníkovou akci na vítěze MO a úspěšné ředitele FO 3. kola z našeho kraje. Výsledek byl otištěn v Informacích.

II. AKCE POBOČKY

V oblasti vědecké matematiky, jejímž referentem je doc. MILAN SEKANINA, CSc., probíhal seminář z diferenciální geometrie prof. SVOBODY, který převzal řízení semináře po prof. KLAPKOVÍ. Referáty v něm měli: BENEŠ, KREJZLÍK, KOLÁŘ (2×), BAYER, ČUČKA, VALA, ŠVEC a SVOBODA; bylo tedy celkem 9 přednášek. Vedle toho pobočka uspořádala dvě přednášky cizinců: prof. KUCZMY a JONESE.

FVSk uspořádala:

- a) 9 jednotlivých přednášek — JANČA, KROUPA, RYŠ, HORSKÝ, KLVAŇA (2×), FOUSEK, V. VYŠÍN a HAMERSKÝ;
- b) 7 přednášek v semináři Fyzika tenkých vrstev a povrchů pevných látek — LUKEŠ (2×), RŮŽIČKA, KUČÍREK, LUDVA, KNOR, OHLÍDAL;
- c) 4 přednášky pořádané společně s SSM na přírodovědecké fakultě UJEP — HORSKÝ, NOVOTNÝ, KLVAŇA, ONDERLIČKA.

MPSk uspořádala:

- a) 1 přednášku seminární pro profesory matematiky z gymnasií — RIEČAN;

b) 3 přednášky seminární pro profesory matematiky z učňovských škol a odborných učilišť — PROCHÁZKA;

c) letní školu pro profesory matematiky z gymnasií Jihomoravského kraje, a to ve dnech 3.—5. července 1972 — Komentář I, Komentář IV, Základy teorie her, Ideová výchova v matematice — ŠEDIVÝ, ŘÍHA, VYORAL;

d) letní školu 31. 8. 1972 Základy teorie grafů — ŠEDIVÝ;

e) ve dnech 27.—29. listopadu 1972 III. konferenci o vyučování matematice, a to O přechodu ze střední školy na školu vysokou — universitního i technického směru. Konference se zúčastnilo 130 osob. Při této konferenci byla instalována výstavka JČSMF, uspořádaná původně v Měříně.

Kromě toho *MPSk*

- a) pečovala o přípravu učitelů matematiky na ZDŠ v okresech JMK — členové *MPSk* z ped. fakulty;
- b) spoluúčastnila se na pořádání II. studentské vědecké konference posluchačů matematiky pedagogické fakulty UJEP.

FPSk uspořádala

- a) 2 přednášky (KOMRSKA, TRUNEČEK);
- b) 4 přednášky v semináři pro učitele ZDŠ — SUCHÁNEK (2×), KOŠTÁL, JANÁS;
- c) ve dnech 20.—22. března 1972 XII. seminář pro profesory fyziky škol 2. cyklu JMK z oboru kmitů; seminář řídil prof. KOŠTÁL;
- d) ve dnech 4.—7. září 1972 konferenci o přípravě a dalším vzdělávání učitelů a profesorů fyziky. Předsedou přípravného výboru byl KOŠTÁL, místopředsedou ŠANTAVÝ a jednatel Janás. Konference měla 43 účastníků.

Celkem bylo v r. 1972 uspořádáno 41 přednášek, 1 třídní seminář, 2 konference a 2 letní školy.

Vedle toho *KVMO* uspořádal 12 seminárních lekcí pro soutěžící; *KVFO* uspořádal 43 seminárních lekcí pro soutěžící jak z kategorií A—D, tak i z kat. E.

Kromě toho bylo uspořádáno dvoutýdenní soustředění v Heleníně pro 20 žáků III. roč., 40 žáků II. roč. a 40 žáků I. roč.

Připočteme-li akce MO a FO k předcházejícím akcím, bylo v r. 1972 uspořádáno celkem

přednášek jednotlivých	
a v dlouhodobých seminářích	96,
semináře o více přednáškách	1,
konference	2,
letní školy	2,
soustředění	1.

Ponevadž výbor pobočky byl zvolen v r. 1972 na tři roky, volby se letos nekonaly.

Při výroční plenární členské schůzi byla uspořádána výstavka pobočky JČSMF v Brně.

Rostislav Košťál

ZPRÁVA O TŘINÁCTÉM SEMINÁŘI PRO PROFESORY FYZIKY ŠKOL 2. CYKLU V JIHMORAVSKÉM KRAJI

V době od 19. do 21. března 1973 uspořádala pobočka JČSMF v Brně ve spolupráci s Krajským pedagogickým ústavem v Brně třináctý seminář pro profesory fyziky škol 2. cyklu v Jihomoravském kraji. Tento seminář se pořádá od r. 1961 každoročně o jarních prázdninách. Tímto způsobem se pobočka snaží udržovat a zvyšovat odbornou znalost profesorů fyziky středních škol. Letošní ročník byl věnován vlnění a novým poznatkům z astrofyziky. O účastníky se staral MET. ŠKOLOUDÍK, referent Krajského pedagogického ústavu v Brně.

Úvodní dvouhodinovou přednášku *Vědeckotechnická revoluce v podmínkách socialistické společnosti* měl doc. dr. BOHUMIL VLACH. Hlavní osmihodinovou přednášku *Vznik a vlastnosti vlnivého pohybu a fyzikální akustika* měl prof. dr. ROSTISLAV KOŠTÁL a na ni navazovaly pokusy (2 hod.), které provedl odb. as. dr. VLADIMÍR PROKEŠ. Dvouhodinovou astronomickou přednášku měl odb. as. dr. BEDŘICH ONDERLIČKA, CSc., na téma *Některé problémy soudobé astrofyziky*. Kromě toho měl prof. ROSTISLAV KOŠTÁL dvouhodinovou přednášku *K otázkám fyzikální olympiády*. Během semináře byla uspořádána exkurze do Geofyzikálního ústavu v Brně.

Seminář měl 44 účastníků, z nichž bylo 33 do 40 let a 11 nad 40 let. Účastníci byli z gymnasií (14), ze SPŠ (4), ze SEŠ (5), ze SZŠ (2), ze SZTŠ (5), z UŠ (5), z OU (8) a z vojenské důstojnické školy (1). Z účastníků mělo 34 aprobaci z fyziky pro školy 2. cyklu, 3 aprobaci z fyziky pro 6. až 9. ročník, 1 z MCh pro školy 2. cyklu a 6 bylo inženýrů.

Rostislav Košťál

CELOSTÁTNÍ KONFERENCE O TEORII GRAFŮ A KOMBINATORICKÉ MATEMATICE

Liberecká pobočka JČMF uspořádala ve dnech 16.—19. 4. 1973 společně s katedrou matematiky VŠST v Liberci celostátní konferenci o teorii grafů a kombinatorické matematice. Konference se konala ve Starých Splavech u Máchova jezera. Organizační výbor tvořili pracovníci katedry matematiky VŠST RNDr. BOHDAN ZELINKA, CSc., RNDr. Jiří NOVÁK, CSc., a prom. mat. VÁCLAV VYTLAČIL.

Konference se zúčastnilo celkem 56 pracovníků v teorii grafů a v kombinatorické matematice, z toho tři zahraniční hosté: doc. dr. Vera Turánová-Sósová z budapeštské university, dr. H. J. Voss z vysoké školy technické v Ilmenau, NDR, a dr. MACIEJ SYSLO z wroclavské university. Domácí účastníci se sjeli z mnoha různých pracovišť, zejména z matematických ústavů akademií, výzkumných ústavů matematických strojů, ze všech československých universit a z vysokých škol technických v Praze, Poděbradech, Liberci, Bratislavě, Zvolenu, Žilině a Košicích.

Konferenci zahájil předseda pobočky doc. dr. VLADIMÍR BRUTHANS, CSc., za vedení VŠST promluvil prof. dr. J. DRASKÝ, CSc., který připomněl 20leté jubileum školy. Začátků práce katedry matematiky VŠST vzpomenu prof. dr. KAREL HAVLÍČEK, CSc., její první vedoucí.

Náplní konference bylo 25 referátů, které informovaly o nových výsledcích v teorii grafů, hypergrafů a v kombinatorické analýze a geometrii. Několik příspěvků se zabývalo aplikacemi teorie grafů v jazykovědě, v programování a v teorii automatů. K referátům probíhaly živé diskuse. Jedno zasedání bylo věnováno otevřeným problémům. Ještě před zahájením konference obdrželi účastníci cizojazyčné výtahy téměř všech referátů. Veliký význam měla zejména přítomnost doc. TURÁNOVÉ z MLR, neboť Maďarsko dnes představuje světovou velmoc v teorii grafů a doc. Turánová informovala zájemce o problematice studované v Maďarsku.

Konferenci lze hodnotit jako velice úspěšnou, neboť přinesla nové cenné vědecké výsledky, seznámila s problematikou studovanou na různých pracovištích, umožnila navázání osobních styků a vzájemné spolupráce.

Jiří Novák